

Република Србија

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ И НАУКЕ

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Идентификациони подаци

Шифра

Име и презиме

Школа

Место

Одељење IV

Тест за ученике 4. разреда основне школе

ПРИРОДА И ДРУШТВО

свеска

1

Упутство

Пред тобом је свеска са задацима из природе и друштва. Није за оцену, али јесте провера знања. Зато је важно да задатке урадиш што боље. Ради озбиљно и покажи шта знаш!

Неке од ових задатака решаваћеш тако што ћеш уписивати одговоре на линију. У већини задатака треба да заокружиш слово испред тачног одговора, а у неким ДА или НЕ. Неки од вас попуњаваће табелу.

У сваком задатку треба пажљиво да прочиташ шта се од тебе тражи и како треба да одговориш на питање.

Пример 1

Повежи линијом називе животиња и њихове младунце, као што је започето:

крава •   • јагње
кобила •   • теле
овца •   • ждребе

Решење	крава •	јагње •
	кобила •	теле •
	овца •	ждребе •

Пример 2

Које од наведених животиња су домаће животиње?

Упиши ✓ у квадратиће испред свих тачних одговора.

- свиња
- вук
- коза
- овца
- јелен

Решење	☒	свиња
	☐	вук
	☒	коза
	☒	овца
	☐	јелен

Обрати пажњу на то да у овом задатку има више тачних одговора.

Пример 3

На линији испред назива животиње упиши број који означава да ли је то дивља или домаћа животиња.

1 — дивља   _____ свиња
2 — домаћа   _____ вук
_____ коза
_____ овца
_____ јелен

Решење	<u> 2 </u>	свиња
	<u> 1 </u>	вук
	<u> 2 </u>	коза
	<u> 2 </u>	овца
	<u> 1 </u>	јелен

Припреми оловку и гумицу.

СРЕЋАН РАД!!!

1. Пажљиво прочитај текст. Речи које су **подебљане** разврстај у табели према томе да ли именују елементе природе или производе људског рада, као што је започето.

Јован је на летовање ишао са породицом. Путовали су авионом. **Авион** је летео високо. Винули су се у **ваздух**. Кроз **прозор** авиона видело се огромно пространство **воде**. **Земљиште** на коме су њиве, личило је на **цртеж**. **Мостови** и **зграде** изгледали су као танке линије, а **дрвеће** је подсећало на ситне тачке. Јован је узео **двоглед** и покушавао да открије да ли се види нека **животиња**. Изненада је блеснуло **сунце**.

Природа	Производи људског рада
Јован	авион

2. Ана је другарици за рођендан купила биљку у саксији. Биљку је увила у провидну кесу, коју је завезала, као што је приказано на слици.

Тако припремљену биљку ставила је на место где допиру Сунчева светлост и топлота. Након неколико дана, биљка је увенула.

Напиши бар један могући разлог због кога је биљка увела.

---

3. На питање које су **заједничке** карактеристике живих бића, Петар је одговорио:
„Сва жива бића се рађају, дишу, покрећу се или крећу, размножавају се, и на крају старе и умиру.“

Наведи бар једну заједничку карактеристику живих бића коју Петар **није поменуо**:

_____

4. На линији испред назива животиње упиши број који означава њен начин исхране.

1 – биљојед

_____ вук

2 – месојед

_____ соко

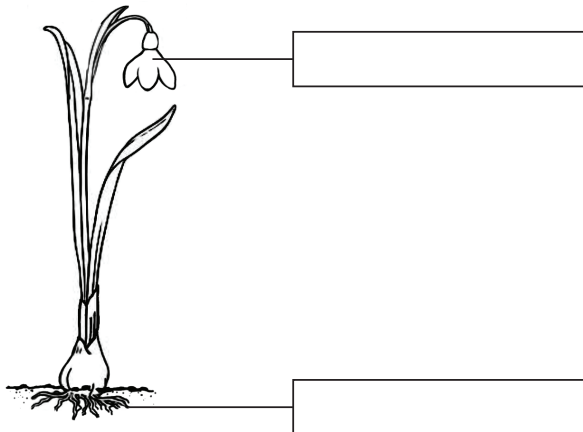
3 – сваштојед

_____ зец

_____ дивља свиња

_____ гусеница

5. Именуј означене делове тела биљке и запиши у одговарајућа поља.

6. Детлић је птица која живи у шуми. Храни се инсектима. Има два прста окренута напред и два прста окренута назад.

На који начин наведени распоред прстију помаже детлићу да преживи у шуми?

---

7. У табели је дат списак извора енергије.

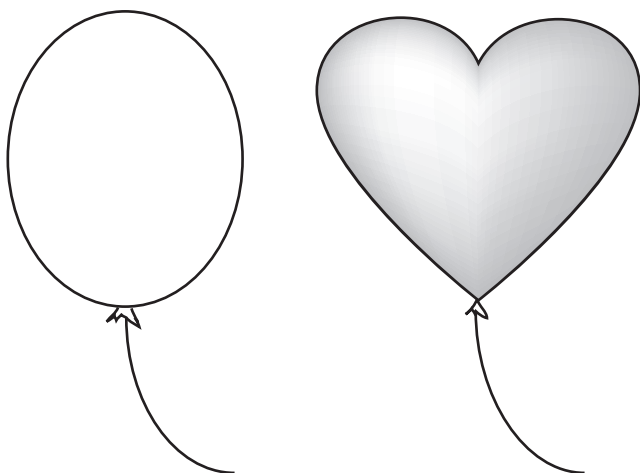
Упиши у табелу ✓ према томе да ли је наведени извор енергије обновљив или необновљив, као што је започето.

Извор енергије	Обновљив	Необновљив
вода	✓	
Сунце		
ветар		
гас		
нафта		

8. Заокружи слово испред тачног одговора.

Милан је друговима хтео да покаже једно својство ваздуха. Надувао је два балона, приказана на слици:

Милан је овим једноставним огледом показао да ваздух:

- а) нема боју
- б) има боју
- в) нема сталан облик
- г) има сталан облик

9. Једног летњег јутра Марко је идући кроз траву поквасио ногавице. Знао је да није падала киша, а на трави су биле ситне капи воде.

Одакле потичу те капи воде?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) од кртица
- б) из земљишта
- в) из ваздуха
- г) од скакаваца

Објасни свој одговор.

---

10. Да би се добила једна важна животна намирница – со, **морска вода** прелива се у плитке базене близу обале. Када вода испари, на дну базена остаје со.

Зашто се, на исти начин, не може добити со и из **речне воде**?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) зато што се у мору налази већа количина воде него у реци
- б) зато што је вода у мору чистија од воде из реке
- в) зато што вода у мору има различит састав од воде из реке
- г) зато што вода у мору има различиту боју од воде из реке

11. Црница је богата **кречњаком и хумусом**.

Пескуша је богата **песком**.

Која од ове две врсте земљишта је плоднија?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) црница
- б) пескуша

Објасни свој одговор.

---

12. Четири предмета сврстана су у две групе, као што је приказано на слици.

Група А	 стаклена чаша	 дрвена кашика
Група Б	 челични ексери	 гвоздени кључ

Заокружи слово испред тачног одговора.

Предмети из групе А разликују се од предмета из групе Б по томе:

- а) колико добро сагоревају
- б) колико добро пропуштају светлост
- в) колико добро их привлаче магнети
- г) колико се добро савијају

13. Које својство мора да има платно да би се користило за прављење кишобрана?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) да буде растегљиво
- б) да буде непровидно
- в) да буде непромочиво
- г) да буде танко

14. У школи смо правили накит од глине. Затим је учитељица направљени накит загревала у рерни.

Зашто је учитељица тако поступила са глиненим накитом?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) да би добио боју
- б) да би постао чврст
- в) да би постао гладак
- г) да би добио сјај

15. Ако Милошева бака прави тарту, она **самеље шећер** и добије шећер у праху. Ако прави карамел-млеко, она **истопи шећер** и добије карамел.

Када од шећера настаје **нови материјал**?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) само топљењем шећера
- б) само мљењем шећера
- в) и топљењем и мљењем шећера

- 16.** Марко је на цедуљици написао поруку другу који седи у другој клупи. Бацио је цедуљицу, али је она пала близу њега.

Шта Марко треба да уради да би цедуљицу добацио даље?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) да је покваси
- б) да је пресавије по ширини
- в) да је пресавије по дужини
- г) да је згужва

Објасни свој одговор.

- 17.** На планинарењу, Милан и његов тата изгубили су се у **дубокој шуми**.

Наведи бар један начин на који се могу оријентисати, како би пронашли излаз из шуме.

---

18. Одељење IV₃ из Ниша путоваће на наставу у природи. На том путу ће видети градове: **Београд** и **Нови Сад**, реке: **Дунав** и **Саву**, планине: **Фрушку гору** и **Космај**.

Заокружи дате објекте на географској карти Србије.

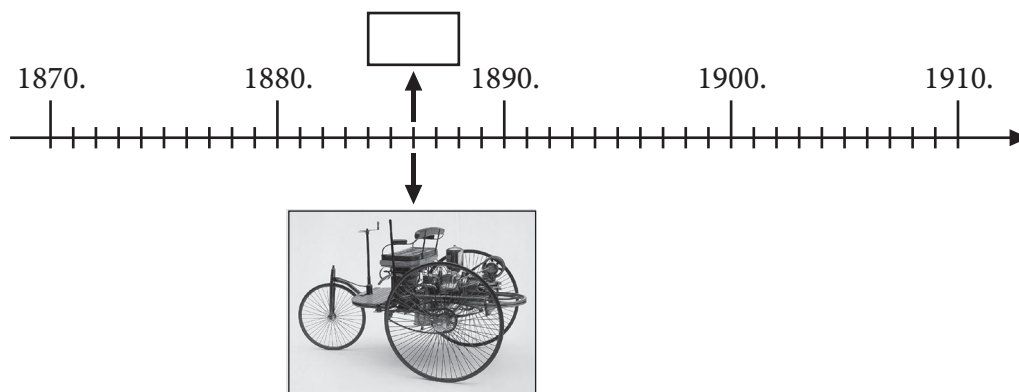

19. Колико је година потребно да прође да би могли да кажемо да је прошао цео век?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) 10
- б) 100
- в) 1000
- г) 10 000

20. Пажљиво погледај ленту времена, из ње прочитај које године је направљен први аутомобил и упиши у квадратић.

21. Пажљиво прочитај текст.

Пекар Аца има жену и два сина. Његова пекара је веома позната у нашем крају. Из ње добијамо ужину у школи. Пекар Аца је веома вредан човек, јер поред свих обавеза стиже да буде активан и у Добровољном ватрогасном друштву.

Упиши ✓ испред свих тачних одговора.

Из текста видимо да је пекар Аца члан следећих друштвених група:

- породице
- школе
- насеља
- Друштва за заштиту старих зграда

22. Пажљиво прочитај текст.

Јана се доселила у ново **насеље**. У њеној згради сви поштују кућни ред. Јанина **породица** је четворочлана. У њој се сви чланови договарају око поделе послова. Јана је одлична ученица четвртог разреда. У **одељењу** је омиљена другарица јер никада не вређа друге и спремна је да помогне. Поред тога, Јана је и члан **драмског студија**. На пробе представа увек долази на време и труди се да не омета оне који глуме.

Наведи бар једну заједничку карактеристику друштвених група којима Јана припада.

---

23. На линијама испред тврдњи упиши број који означава да ли се дата тврдња односи на право или обавезу ученика.

1 – право

___ Користим простор и намештај у школи.

2 – обавеза

___ Тражим реч када желим нешто да кажем.

___ Бирам секцију коју ћу похађати.

___ Изражавам своје мишљење.

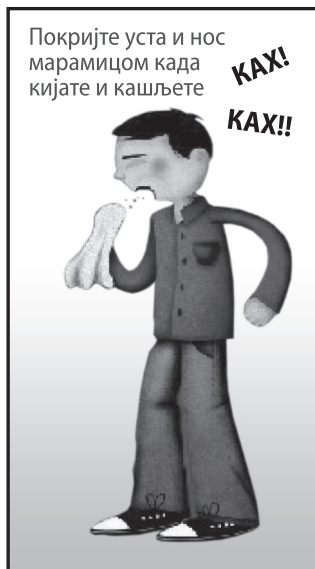
___ Враћам књиге у школску библиотеку.

24. Допуни реченицу.

У давна времена људи су се бавили само ловом. После лова најстарија човекова делатност је она која обезбеђује неопходне животне намирнице људима и сировине индустрији.

Описана људска делатност је _____.

25. Прочитај текст на постеру Министарства здравља, који се налази у јавном превозу.

Објасни како придржавање овог правила може помоћи путницима да се не разболе.

---

26. Ова планина се налази у Војводини. Некада давно била је острво Панонског мора. Проглашена је за први национални парк у Србији.

О којој планини је реч?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Стара планина
- б) Копаоник
- в) Тара
- г) Фрушка гора

27. Заокружи слово испред тачног одговора.

Становници планинских села најчешће се баве сточарством зато што на планинама има доста:

- а) шума
- б) њива
- в) пашњака
- г) река

28. Један историчар је одредио поглавља за своју књигу која ће се звати „Прошлост Србије“.

Распоређи поглавља књиге уписујући бројеве од 1 до 6 према редоследу којим су се догађаји и личности у прошлости низали, као што је започето.

___ Косовска битка

___ Карађорђе Петровић

1. Чувена владарска породица Немањић

___ Шестоаприлско бомбардовање Београда

___ Први светски рат

29. Упореди начин живота у Србији данас и начин живота за време владавине Немањића.

Заокружи ДА, ако је тврдња тачна, или НЕ, ако је нетачна.

Највећи број становника данас живи у градовима,
а тако је било и за време владавине Немањића.

ДА

НЕ

У данашње време основна школа обавезна је за сву децу,
а тако је било и у време Немањића.

ДА

НЕ

30. Пажљиво погледај слике и заокружи слово испред тачног одговора.

Капу и шлем који су приказани на сликама носиле су зарађене стране у Србији током:

а) Косовског боја

б) Првог српског устанка

в) Првог светског рата

г) Другог светског рата